Kubusiowi Przyjaciele Natury

MATERIAŁY EDUKACYJNE DLA SZKÓŁ

SCENARIUSZ 4
EDYCJA 2022/2023

MISJA LAS

NA TROPIE ROŚLIN I ZWIERZĄT

ORGANIZATOR PROGRAMU

PARTNERZY

interzero zero waste solutions

CFF Czepczyński Family Foundation

PARTNER MERYTORYCZNY

GRID Warszawa | In partnership with UN Environment Programme

SZKOŁY
Scenariusz nr 4
MISJA LAS.
NA TROPIE ROŚLIN I ZWIERZĄT.

PODCZAS REALIZACJI MISJI DZIECI NAUCZĄ SIĘ:

- co to jest ekosystem,
- dlaczego do życia potrzebne nam są zwierzęta i rośliny,
- jakie zwierzęta są chronione w Polsce,
- jak dbać o rośliny i zwierzęta,
- na co zwrócić uwagę podczas wycieczki do lasu.

POTRZEBNE MATERIAŁY DO REALIZACJI MISJI:

1. **Pomoc dydaktyczna dla Nauczyciela nr 1** - Wezwanie do misji.
2. **Pomoc dydaktyczna dla Nauczyciela nr 2** - film pt. „Dbaj o rośliny i zwierzęta. Dla Ziemi trzeba żyć lepiej."
3. **Pomoc dydaktyczna dla Nauczyciela nr 3** - Zwierzęta chronione.
4. **Pomoc dydaktyczna dla Nauczyciela nr 4A i B** - Ślady.
5. **Pomoc dydaktyczna dla Nauczyciela nr 5** - Karta Odznak.
6. **Karta pracy dla dzieci nr 1A i B** - Misja las.
7. **Identyfikator „Kubusiowego Przyjaciela Natury"**.
8. **Piosenka pt. „Przyrodzie pomagamy"**, dostępna pod linkiem https://kubus.pl/bajka/przyrodzie-pomagamy/.
9. Dodatkowo: 6 kopert, komputer do emitowania filmu, drucik florystyczny lub sznurek, ołówki, ewentualnie lupy, karteczki post-it, bierki lub opakowanie patyczków do szaszłyków.

DODATKOWE MATERIAŁY MULTIMEDIALNE:

- **Audiobook pt. „Małe jest piękne"**, dostępny pod linkiem https://kubus.pl/storytel/siedem-prac-detektywa-zabka/.
- **Bajka pt. „W lesie"**, dostępna pod linkiem https://kubus.pl/bajka/w-lesie/.
- **Bajka pt. „Na łące"**, dostępna pod linkiem https://kubus.pl/bajka/na-lace/.

PRZED LEKCJĄ:

- Przeczytaj wstęp do lekcji w Folderze dla Nauczyciela.
- Skopiuj dwustronnie **kartę pracy dla dzieci nr 1A i B** - Misja las.
- Skopiuj **pomoc dydaktyczną nr 3**, potnij ją na karty, umieść w 6 kopertach i ukryj w klasie lub na terenie wycieczki.
- Skopiuj **pomoc dydaktyczną nr 4A i B**, wytnij poszczególne ślady zwierząt i rozłóż tak, aby prowadziły do ukrytych kopert z odpowiednimi zwierzętami. W razie potrzeby zrób więcej kopii.
- Jeśli chcesz zrealizować z dziećmi **LEŚNY MOBIL**, a nie wybieracie się na zewnątrz, poproś dzieci o przyniesienie 2 patyków o podobnej długości, liści, piórek, wysuszonych traw, żołędzi i wszystkiego, co da się powiesić.

Rekomendujemy, aby MISJA LAS realizowana była na łonie natury. Jeśli nie masz możliwości zorganizowania wycieczki do lasu, wyjdź z klasą do pobliskiego parku. Przy poszczególnych punktach scenariusza zostały umieszczone wskazówki, które pomogą Ci przeprowadzić lekcję w terenie.

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

1. WPROWADZENIE W TEMAT (potrzebna **pomoc dydaktyczna dla Nauczyciela nr 1: Wezwanie do misji**)

Nauczyciel wita się z dziećmi i od razu przechodzi do rzeczy. Mówi, że Kubuś, zaprasza do kolejnej, ostatniej już misji, i pyta, *czy chcą wiedzieć jakiej*. Nauczyciel czyta treść **pomocy dydaktycznej nr 1**. Aby pomóc zwłaszcza młodszym uczniom w rozszyfrowaniu hasła, Nauczyciel notuje pierwsze litery odgadywanych słów na tablicy. Jeśli lekcja prowadzona jest w terenie, Nauczyciel może posłużyć się patykiem, rysując litery na ziemi. Uczniowie mogą także układać litery z patyków, szyszek lub innych materiałów.

2. FILM (potrzebna **pomoc dydaktyczna nr 2: film**)

Nauczyciel prosi uczniów o uwagę i włącza **film pt. „Dbaj o rośliny i zwierzęta. Dla Ziemi trzeba żyć lepiej”**. W przypadku prowadzenia lekcji w terenie film powinien być odtworzony przed wycieczką lub po niej.

3. CO JEST WAŻNIEJSZE? ROŚLINY CZY ZWIERZĘTA? (potrzebne karteczki samoprzylepne post-it)

Nauczyciel dzieli klasę na dwie drużyny: **ROŚLINY** I **ZWIERZĘTA**. Zadaniem drużyn jest *wymyślenie roli, jaką spełniają zwierzęta i rośliny*. Na wykonanie zadania drużyny mają 5 minut. W tym czasie Nauczyciel dzieli tablicę na dwie części, które podpisuje odpowiednimi hasłami: **ROŚLINY**, **ZWIERZĘTA**. Po upływie ustalonego czasu każda z drużyn prezentuje swoje pomysły i przykleja je na tablicę w przeznaczonej do tego części. Jeśli zajęcia odbywają się w terenie, dzieci umieszczają karteczki na ziemi. Wśród propozycji powinny znaleźć się m. in. takie stwierdzenia jak:

ROŚLINY:

- wchłaniają dwutlenek węgla;
- produkują tlen;
- stanowią pożywienie dla zwierząt;
- martwe rośliny użyźniają glebę;
- stanowią schronienie dla zwierząt;
- dają cień.

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

ZWIERZĘTA:

- zapylają rośliny, dzięki temu mamy owoce;
- stanowią pokarm dla innych zwierząt;
- pomagają w rozsiewaniu roślin;
- spulchniają glebę;
- rozkładają martwą materię;
- można się z nimi przyjaźnić; ich obserwowanie sprawia nam dużo przyjemności oraz pozytywnie wpływa na nasze zdrowie, na przykład śpiew ptaków oddziałuje relaksująco.

Nauczyciel czyta raz jeszcze podane przez uczniów pomysły i omawia je. Jeśli zabrakło jakiegoś stwierdzenia z powyższej listy, Nauczyciel naprowadza uczniów, tak aby wspólnie uzupełnili braki.

Na zakończenie ćwiczenia Nauczyciel prosi uczniów o wyrażenie swojej opinii, poprzez odpowiedź na pytanie: *co jest ważniejsze – rośliny czy zwierzęta?* Słucha odpowiedzi dzieci i podsumowuje, mówiąc, że **zarówno rośliny, jak i zwierzęta są tak samo ważne. Co więcej, jedne bez drugich nie mogłyby żyć**.

4. EKOSYSTEM (potrzebne bierki lub opakowanie patyczków do szaszłyków)

Nauczyciel kontynuuje, mówiąc, że wspólnie z innymi częściami natury, takimi jak słońce, woda, skały i grzyby – rośliny i zwierzęta tworzą **ekosystem**.

Czyli system wzajemnych powiązań i zależności. Rośliny przetwarzają energię słoneczną i produkują tlen. Bakterie i inne organizmy rozkładające materię użyźniają glebę, dzięki czemu rośliny lepiej rosną. Zapylacze takie jak na przykład pszczoły pomagają rozmnażać się roślinom, a te produkują owoce, którymi z kolei żywią się zwierzęta.

Aby zobrazować swoje słowa, Nauczyciel posługuje się bierkami lub patyczkami do szaszłyków, które najpierw trzyma w garści, a następnie rozrzuca na jednej z ławek lub ziemi (w przypadku gdy lekcja organizowana jest na zewnątrz). Następnie prosi uczniów, aby wyobrazili sobie, że każdy patyczek symbolizuje inny gatunek roślin lub zwierząt, i powoli wyciąga jeden z nich.

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

Nauczyciel pyta uczniów, co się wydarzyło z resztą konstrukcji podczas usuwania jednego z jej elementów. Słucha odpowiedzi dzieci, a następnie podsumowuje, mówiąc, że **organizmy oddziałują na siebie nawzajem, a zniknięcie jednego gatunku może mieć negatywny wpływ na cały ekosystem. Warto zapamiętać, że każda roślina i nawet najmniejsza istota jest bardzo ważna**.

Następnie Nauczyciel mówi, że **obecnie na świecie wiele gatunków jest zagrożonych wyginięciem. Niektóre z nich są objęte ochroną prawną**.

5. ZWIERZĘTA CHRONIONE (potrzebna **pomoc dydaktyczna nr 3: Zwierzęta chronione oraz 4A i B: Ślady**)

Następnie Nauczyciel dzieli klasę na **6 grup**. Zwraca uwagę dzieci na ślady, które wcześniej zostały rozmieszczone w klasie lub w terenie, i zaprasza je do zabawy. Zadaniem każdej z grup jest podążanie za śladami oraz odszukanie koperty, w której został umieszczony wizerunek właściciela śladów (pocięta **pomoc dydaktyczna nr 3: Zwierzęta chronione**) wraz z ciekawostkami na jego temat.

Po odnalezieniu wszystkich kopert klasa zbiera się w ustalonym miejscu, a każda z grup po kolei przedstawia wytropionego przez siebie zwierzaka. Poniżej kilka podpowiedzi.

- **Żubr** - dzieci zbijają się w stado, biegną do wyznaczonego celu i wracają z powrotem na miejsce.
- **Bocian** - dzieci przechadzają się majestatycznie, podnosząc na przemian ugięte nogi w kolanach, czasem przystają na jednej nodze.
- **Wilk** - dzieci kucają, zadzierają głowy do góry i wyją do księżyca.
- **Ryś** - dzieci skradają się cicho jak kot.
- **Żaba trawna** - dzieci kucają i skaczą jak żaby.
- **Wiewiórka** - dzieci skaczą tak, jakby chciały przeskoczyć z gałęzi na gałąź.

Gdy reszta klasy odgadnie, o jakie zwierzę chronione chodzi, wszyscy naśladują jego charakterystyczne ruchy. Następnie wybrany przedstawiciel grupy lub Nauczyciel czyta ciekawostki o odgadniętym zwierzęciu, umieszczone na **pomocy dydaktycznej nr 3**.

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

6. JAK ZACHOWYWAĆ SIĘ W LESIE (potrzebna duża kartka papieru, np. pakowego lub z flipchartu)

Następnie Nauczyciel mówi, że **bardzo ważne jest, aby chronić las, bo jest domem dla roślin i zwierząt, a o te należy dbać**. Nauczyciel zadaje dzieciom pytanie: *jak Waszym zdaniem należy dbać o rośliny i zwierzęta, aby nie zakłócać ich spokoju?* Dzieci odpowiadają, a Nauczyciel wspólnie z całą klasą formułuje zasady zachowania w lesie i zapisuje je na dużej kartce papieru. Może posłużyć się poniższą listą.

1. Zachowujemy się cicho.
2. Nie niszczymy roślin, zwłaszcza pod ochroną.
3. Ogniska palimy tylko w wyznaczonych miejscach.
4. Trzymamy się wyznaczonych ścieżek.
5. Nie zrywamy niejadalnych grzybów.
6. Śmieci zabieramy ze sobą.
7. Nie łapiemy małych stworzeń.

Gdy wszystkie zasady zostają sformułowane, Nauczyciel dzieli klasę na **7 grup** i prosi o narysowanie jednej zasady. Wykonane ilustracje uczniowie przyklejają na dużą kartkę.

Aby bardziej zdynamizować zabawę, Nauczyciel może poprosić grupy o wylosowanie numeru od 1 do 7. Wtedy po narysowaniu każda z grup pokazuje wszystkim swoje dzieło, a reszta klasy odgaduje zasadę. Jeśli lekcja odbywa się w lesie, Nauczyciel może wybrać takie miejsce, w którym stoi tablica z informacjami o prawidłowym zachowaniu w lesie.

7. MISJA LAS (potrzebna **karta pracy dla dzieci nr 1: Misja las** oraz ołówki)

Nauczyciel rozdaje **kartę pracy dla dzieci nr 1**, na której narysowane są wyzwania do realizacji w lesie lub na spacerze. Jeśli Nauczyciel wybiera się z dziećmi do lasu lub na zewnątrz, skopiowane karty zabiera ze sobą i rozdaje na miejscu. Jeśli nie, mogą one posłużyć jako urozmaicenie rodzinnego spaceru po lesie. W takim wypadku Nauczyciel rozdaje dzieciom karty pracy do zrealizowania w domu.

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

8. LEŚNY MOBIL - ZADANIE DODATKOWE (potrzebne materiały: 2 patyki o podobnej długości, liście, piórka, zeschłe trawy, żołędzie i wszystko to, co da się powiesić – zebrane podczas spaceru lub przyniesione przez dzieci, sznurek lub gruba nitka)

Jeśli misja realizowana jest w lesie, Nauczyciel może zaproponować zadanie dodatkowe. Wtedy podczas spaceru dzieci zbierają potrzebne materiały, a po powrocie, tego samego dnia lub dzień później, wykonują swój **LEŚNY MOBIL** według instrukcji poniżej.

1. Skrzyżuj dwa patyki podobnej długości i zwiąż je sznurkiem lub drucikiem. Młodsze dzieci mogą wykonywać mobil, wykorzystując jeden patyk.
2. Liście, piórka i inne skarby przywiązuj do sznurków różnej długości. Jeśli nie mają ogonka, zrób otwór dziurkaczem.
3. Nawleczone ozdoby przywiązuj do skrzyżowanych patyków.
4. Powieś swój mobil.

Dzieci zabierają swoje mobile ze sobą do domu. Mogą także zostawić je w klasie dla ozdoby.

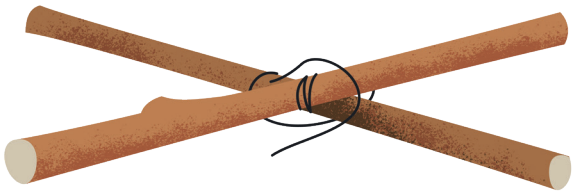

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

8. ZAKOŃCZENIE (potrzebny **Identyfikator „Kubusiowego Przyjaciela Natury”**)

Na zakończenie Nauczyciel prosi o wyjęcie **Identyfikatorów „Kubusiowego Przyjaciela Natury”**. Tym razem dzieci mają za zadanie wrócić pamięcią do spaceru i narysować lub napisać w odpowiednim miejscu najlepszą rzecz, którą zobaczyły, usłyszały, powąchały lub dotknęły. Gdy dzieci wykonają już zadanie, Nauczyciel oświadcza, że misja **LAS** została zakończona, wręcza im odznaki, które dzieci przyklejają w odpowiednie miejsce w **Identyfikatorze „Kubusiowego Przyjaciela Natury”**.

Na zakończenie lekcji Nauczyciel informuje dzieci, że wykonały wszystkie 4 misje i dzięki temu stały się pełnoprawnymi „Kubusiowymi Przyjaciółmi Natury”. Nauczyciel włącza **piosenkę pt. „Przyrodzie pomagamy”**, która jest podsumowaniem całego programu. Nauczyciel może także nauczyć dzieci tekstu, tak aby mogły zaśpiewać razem z Kubusiem.

Aby uczcić finał programu, Nauczyciel rozdaje dzieciom imienne dyplomy pobrane do wydruku ze strony programu.

SCENARIUSZ NR 4

POMOC DYDAKTYCZNA DLA NAUCZYCIELA NR 1: WEZWANIE DO MISJI

Witajcie, Dzieciaki!

To znowu ja, Kubuś. Muszę powiedzieć, że świetnie poradziliście sobie z poprzednią misją, dlatego pora na kolejną. Dziś bardzo przyjemny temat związany z naturą. Chciałbym, żebyście wiedzieli, że natura jest tuż obok nas. Wystarczy wyjść z domu i trochę się rozejrzeć. Nawet jeśli mieszkacie w wielkim mieście, w którym pełno jest ulic i samochodów. Wystarczy się rozejrzeć i być czujnym. Na przykład ziemia pod stopami, korony drzew, wiatr i chmury, zwierzęta i rośliny! Często nie zauważamy ich na co dzień, bo spieszymy się gdzieś albo zajmujemy innymi sprawami. Ale powiem Wam szczerze, że natura jest wszędzie. Oczywiście są miejsca, w których zwierząt i roślin jest mniej, ale są też obszary, gdzie można je łatwo znaleźć. Na przykład w parku albo w lesie. To nasi mali albo też czasem duzi przyjaciele. Dlatego dzisiaj zapraszam Was do misji pod hasłem… Jeśli jeszcze nie wiecie, to odgadnijcie zagadki i zanotujcie pierwsze litery rozwiązań.

1. Są zazwyczaj zielone i tworzą drzew koronę. (Liście)
2. Olbrzymi jak głowa, w środku miękki miąższ chowa. (Arbuz)
3. Ten ptak w dziupli się chowa. Mówi się, że to mądra głowa. (Sowa)

Tak, to LAS! Oczywiście najlepiej tę misję zrealizować właśnie w lesie, ale jeśli akurat nie macie takiej możliwości, posłużymy się wyobraźnią. W końcu od czego ją mamy, prawda? Zacznijmy więc od filmu, w którym powiem Wam, dlaczego rośliny i zwierzęta są dla nas takie ważne.

Powodzenia!
Kubuś

SCENARIUSZ NR 4

POMOC DYDAKTYCZNA DLA NAUCZYCIELA NR 3: ZWIERZĘTA CHRONIONE

WILK

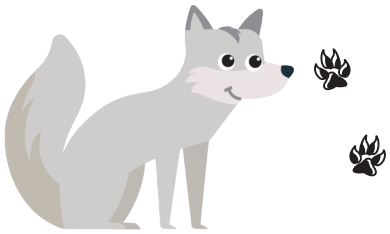

Jest mięsożernym drapieżnikiem. Żyje w stadach zwanych watahami. Obecnie w Polsce jest około 2000 osobników. Wilk ma bardzo czuły zmysł węchu.

ŻABA TRAWNA

To niewielki płaz, osiągający wielkość do 11 cm. Zamieszkuje tereny podmokłe w lasach. Wykonuje długie skoki. Aktywna po zmierzchu i nocą.

ŻUBR

To największy ssak lądowy w Europie. Jeszcze niedawno gatunek żubra był bliski wyginięciu. Dzięki inicjatywie Polaków obecnie na terenie Polski żyje ponad 2300 tych pięknych zwierząt.

RYŚ

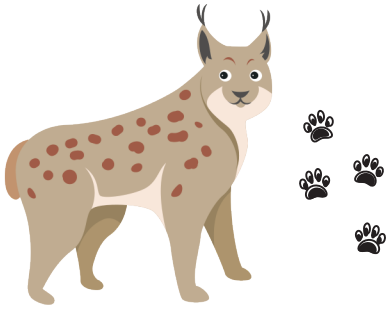

Niezwykle rzadkie zwierzę. Na terenie Polski żyje ich tylko 150 sztuk. Ma świetny węch i słuch, który poprawiają charakterystyczne kępki włosów na czubkach jego uszu.

WIEWIÓRKA

Potrafi skakać na odległość 6 metrów. Jej długi ogon pomaga w stabilizacji. Swoje zapasy, takie jak żołędzie czy orzechy, zakopuje w ziemi i często o nich zapomina. Dzięki temu przyczynia się do kiełkowania nowych drzew.

BOCIAN BIAŁY

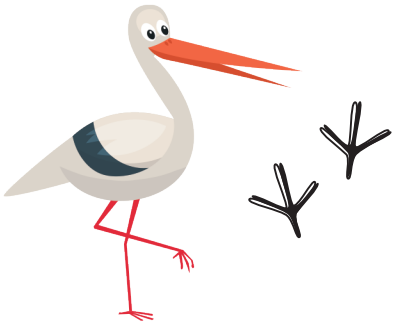

Buduje olbrzymie, blisko dwumetrowe gniazda na słupach lub dachach domów. Jego charakterystyczny czerwony dziób ma ok. 100 cm długości. Na zimę odlatuje w stadach do Afryki. Jego przylot zwiastuje wiosnę.

SCENARIUSZ NR 4

POMOC DYDAKTYCZNA DLA NAUCZYCIELA NR 4A: ŚLADY

ŻUBR	BOCIAN BIAŁY	WIEWIÓRKA
	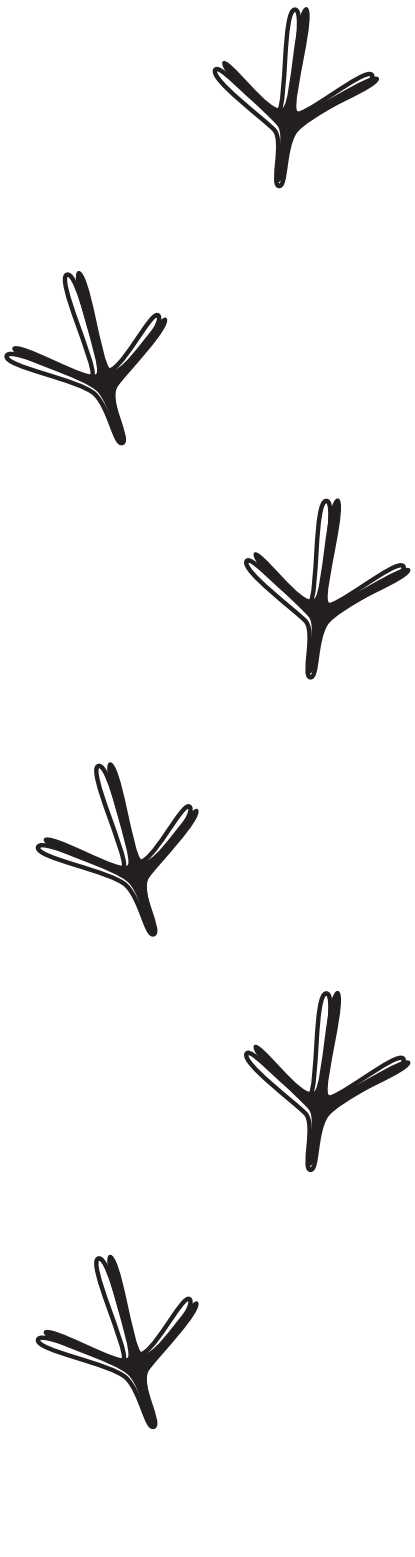	

SCENARIUSZ NR 4

POMOC DYDAKTYCZNA DLA NAUCZYCIELA NR 4B: ŚLADY

RYŚ	ŻABA TRAWNA	WILK
	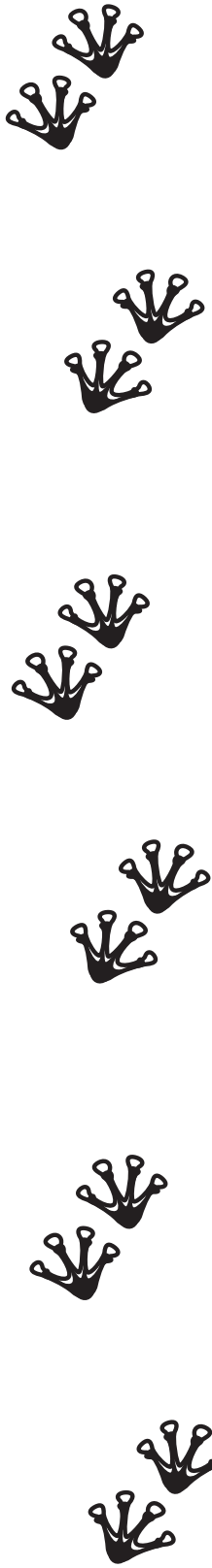	

SCENARIUSZ NR 4

POMOC DYDAKTYCZNA DLA NAUCZYCIELA NR 5: KARTA ODZNAK

SCENARIUSZ NR 4
KARTA PRACY DLA DZIECI NR 1A: MISJA LAS

INSTRUKCJA: Oto misja las dla prawdziwych tropicieli. Wykonujcie poniższe zadania, a gdy Wam się uda, narysujcie uśmiechniętą buzię w kwadratowych polach. Miejcie uszy i oczy otwarte. Powodzenia!

JAKIE LIŚCIE UDAŁO CI SIĘ ZOBACZYĆ? NARYSUJ ICH KSZTAŁTY.

JAKIE ZWIERZAKI UDAŁO CI SIĘ SPOTKAĆ? NARYSUJ JE TUTAJ.

UDAŁO CI SIĘ ZAUWAŻYĆ JAKIEŚ ŚLADY OBECNOŚCI ZWIERZĄT? JAKIE? ZAKREŚL.

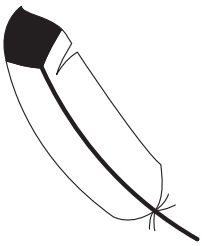

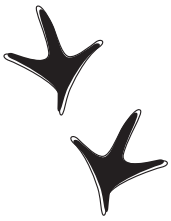

POSZUKAJ CZEGOŚ SZORSTKIEGO I NAPISZ LUB NARYSUJ, CO TO.

POSZUKAJ NASION DRZEW I NARYSUJ JE. CO TO JEST? PODPISZ.

SCENARIUSZ NR 4
KARTA PRACY DLA DZIECI NR 1B: MISJA LAS

POSŁUCHAJ PRZEZ CHWILĘ ODGŁOSÓW LASU I ZANOTUJ, JAKIE DŹWIĘKI DOTARŁY DO TWOICH USZU.

POSZUKAJ CZEGOŚ CZARNEGO I BRĄZOWEGO. NARYSUJ TO, CO UDAŁO CI SIĘ ZNALEŹĆ.

CZY UDAŁO CI SIĘ ZNALEŹĆ DOMKI JAKICHŚ ZWIERZĄT? JEŚLI TAK, ZAKREŚL JAKIE.

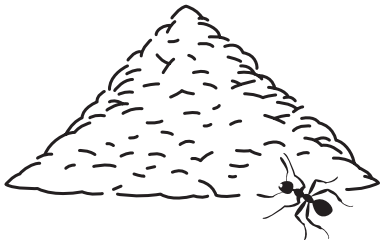

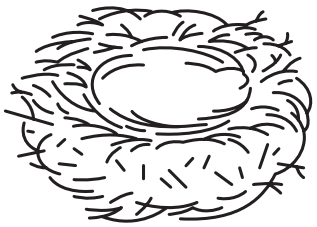

CZY UDAŁO CI SIĘ SPOTKAĆ JAKIEGOŚ GRZYBA? JEŚLI TAK - NARYSUJ GO.

PRZEJDŹ DOOKOŁA NAJGRUBSZEGO DRZEWA U JEGO PODSTAWY. LICZ KROKI. WYNIK ZAPISZ PONIŻEJ.

GRATULACJE